

LR Seimo Švietimo ir mokslo komitetui

Kopija:

LR Prezidento kanceliarijai

LR Vyriausybės kanceliarijai

LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

2021 m. balandžio 6 d.

Dėl LR Švietimo įstatymo 15 str. pakeitimo

Atsižvelgiant į šių metų kovo 30 d. LR Seimo švietimo ir mokslo komiteto klausymuose išsakytas Seimo narių ir kitų suinteresuotų pusių atstovų nuomones dėl Švietimo įstatymo 15 str. 2 d. pakeitimo, dar kartą išreiškiame **pritarimą** LR Vyriausybės nutarimui (2021 m. vasario 24 d. Nr. 124) išplėsti formalųjį švietimą papildančio ugdymo (toliau – FŠPU) sampratą, atsisakant konkrečių sričių ir šias programas vykdančių švietimo tiekėjų teisinės formos (pavaldumo) įvardijimo ir išdėstyti taip:

„2. Neformaliojo vaikų švietimo programas vykdo neformaliojo vaikų švietimo ir kitos švietimo įstaigos, laisvieji mokytojai, kiti švietimo teikėjai. Neformaliajam vaikų švietimui priskiriamas taip pat ir formalųjį švietimą papildantis ugdymas, ~~kuri vykdo muzikos, dailės, kitos menų ir sporto mokyklos~~. Bendruosius iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijus nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras.“

Atkreipiame jūsų dėmesį, kad šis pakeitimas atliepia XVIII LR Vyriausybės programos nuostatą dėl viešųjų paslaugų perdavimo nevyriausybiniam ir (ar) privačiam sektoriui, kuris numatytas ir Programos įgyvendinimo priemonių plane.

Galiojanti Švietimo įstatymo 15 str. 2 p. nuostata yra **diskriminuojanti** ir besimokančiųjų, ir įvairių švietimo paslaugų teikėjų atžvilgiu. Lietuvoje veikia apie 160 savivaldybių įsteigtų menų ir sporto mokyklų, kurioms 2020 m. savivaldybės skyrė apie 90 mln. eurų (iš šios sumos

muzikos, choreografijos ir dailės mokykloms skirta per 70 mln. eurų). Valstybės biudžeto lėšos FŠPU mokykloms kasmet sudaro apie 5,7 mln. eurų.

FŠPU programas lanko apie 56 tūkst. mokinių (**17 proc. – 95,7 mln. eurų**), NVŠ tikslinio finansavimo programos – apie 81,5 tūkst. (**25 proc. - 12 mln. eurų**).

Konkrečių sričių įvardijimo atsisakymas Švietimo įstatyme padėtų spręsti šias problemas:

- **Išplėsti paslaugų įvairovę ir prieinamumą.** Neišplečiant FŠPU sričių ir tiekėjų rato, nukenčia vaikai, ypač gyvenantys regionuose, mažesnes pajamas gaunančiose ir socialiai pažeidžiamose šeimose, kadangi regionuose nesudaromos sąlygos plėtoti tokių programų, kaip inžineriniai ir gamtos mokslai, programavimas, robotechnika ir kt. Išskirtinė meninio ir sportinio ugdymo paslaugų pasiūla riboja šių vaikų pasirinkimą, silpnina jų konkurencines galimybes tiek renkantis tolesnes studijas, tiek ir darbo rinkoje, taip didindama šių jaunų žmonių atskirtį.
- **Užtikrinti programų kokybę.** 2019 m. kovo 28 d. patvirtinta Neformaliojo vaikų švietimo ir jo teikėjų veiklos kokybės užtikrinimo metodika. Deja, nei NVŠ¹, nei FŠPU programų kokybė nėra vertinama. Remiantis empiriniais duomenimis, NVŠ, kaip ir FŠPU, yra itin aukštos kokybės programų. Norint pagrįstai įvertinti abiejų kryptių programų kokybę, turėtų būti vykdoma nuosekli veiklos stebėseną ir vertinimas pagal patvirtintą metodiką.

Meninis ir sportinis ugdymas vaidina svarbų vaidmenį vaikų ir jaunų žmonių ugdymo procese, tačiau taip pat būtina sudaryti teisingas ir finansines sąlygas plėtoti programas, kurios ugdytų šiuolaikiniam gyvenimui būtinas kompetencijas. Lietuvos nevyriausybinės švietimo įstaigos, kurios pagal galiojančią įstatymą negali būti FŠPU tiekėjais, jau kelis dešimtmečius teikia naujoviškas ir kokybiškas ugdymo paslaugas. Jų vartotojai – vaikai ir jaunimas – sėkmingai

---

¹ Išskyrus pilotinį atrinktų programų vertinimą šešiose savivaldybėse 2019 m.

dalyvauja ir skina laurus tarptautiniuose konkursuose ir olimpiadose², vėliau tęsia mokslus prestižiniuose pasaulio universitetuose ir sėkmingai dirba įvairiose srityse, garsindami Lietuvos vardą.

Manome, kad FŠPU teisinis reglamentavimas ir finansavimas turėtų būti nustatomas atsižvelgiant į asmens ir valstybės poreikius, kuriais remiantis bus atnaujinama esama sistema. Tikimės, kad Švietimo ir mokslo komiteto nariai atsižvelgs į aukščiau pateiktus argumentus ir siūlymus priimdami sprendimą dėl Švietimo įstatymo pakeitimų.

Nacionalinio švietimo NVO tinklo direktorė

Judita Akromienė

Pasiūlymui pritaria:

Lietuvos moksleivių sąjunga

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba

Vaikų ir jaunimo neformaliojo švietimo asociacija

Lietuvos skautija

Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų tinklas

Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras

---

² Keli įgyvendinamų NVŠ programų lankančių mokinių pasiekimai prilygstantys FŠPU programų pasiekimams kitose srityse: 2020 m. Turing School moksleivių komanda pirmoji Lietuvoje dalyvavo tarptautiniame superkompiuterių skaičiavimų konkurse *HPC Advisory Council*, 2018 m. moksleiviai tapo Baltijos taurės e-sporto čempionato nugalėtojais; Kauno tvirtovės VII forto moksleiviai dalyvauja ir yra ES jaunojo mokslininko konkurso prizinių vietų laureatai, šiais metais dalyvavo tarptautinėje gyvybės mokslų konferencijoje *the Coins*.